

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU PAŽINČIŲ INTERNETO SVETAINĖS [WWW.FLIRTAS.LT](http://www.flirtas.lt) REKLAMOS TYRIMO

2017-05-19 Nr. (17)SN-88)SP-55

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje 2017 m. balandžio 28 d. gautas pareiškėjo skundas dėl galimai moteris žeminančios pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamos, kuri buvo rodoma per LNK televiziją. Minėtoje reklamoje, pasak pareiškėjo, moteris teigia: „kaip gerai būtų turėti vyrą, kuris čiaupą varvantį pataisytų ir mane patvarkytų“.

Lygių galimybių kontrolierė Agneta Skardžiuvėnė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str., Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 ir 2 d., 2017 m. gegužės 5 d. raštu Nr. (17)SN-88S-271 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt vadovą ir paprašė per 3 darbo dienas nuo reikalavimo pateikti informaciją gavimo dienos (kaip galima skubiau) pateikti pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamos vaizdo įrašą ir informuoti: kas yra šios reklamos užsakovas (kontaktiniai duomenys), nuo kada bei iki kada ši reklama yra rodoma per LNK televiziją; kokių laikotarpiu ir kokioje kitoje viešojoje erdvėje publikuojama aptariama reklama; kas yra atsakingas už aptariamą reklamą sukūrimą bei kieno nurodymu ji pradėta publikuoti, jei aptariama reklama pradėta publikuoti vadovo įgalioto asmens nurodymu, prašyta pateikti šį įgaliojimą patvirtinantį dokumentą bei darbuotojo, kurio leidimu ši reklama pradėta publikuoti, paaiškinimą dėl reklamos publikavimo laiko, vietos, tikslo; koks yra aptariamą reklamą sukūrimo tikslas, tikslinė grupė, o taip pat prašyta pateikti kitą svarbią informaciją ir paaiškinimus, susijusius su atliekamu tyrimu bei paprašė pateikti įgaliojimą, suteikiantį teisę atlikti tokius veiksmus tuo atveju, jeigu atsakymas bus pateiktas vadovaujamos įmonės įgalioto atstovo.

Lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvėnė, vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str., Lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 ir 2 d., 2017 m. gegužės 5 d. raštu Nr. (17)SN-88S-272 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į UAB „LNK studija“ generalinę direktorę Z. Sarakienę ir paprašė

per 3 darbo dienas nuo reikalavimo pateikti informaciją gavimo dienos (kaip galima skubiau) pateikti pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamos vaizdo įrašą ir informuoti, kas yra šios reklamos užsakovas (kontaktiniai duomenys), nuo kada bei iki kada ši reklama yra rodoma per LNK televiziją (jeigu tokia reklama tikrai yra publikuojama), taip pat prašyta pateikti kitą svarbią informaciją ir paaiškinimus, susijusius su atliekamu tyrimu.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos Teisės skyriaus vyresnioji patarėja Laima Vengalė-Dits 2017 m. gegužės 5 d. el. paštu marius.petrauskas@vertex.lt adresatui Mariui Petrauskui (UAB „Vertex“ rinkodaros specialistui) išsiuntė pasiteiravimą apie aptariamoje reklamoje merginos ištartų žodžių „ir mane patvarkytų“ prasmę.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

1. UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ generalinė direktorė Z. Sarakienė 2017 m. gegužės 3 d. rašte Nr. 17/158 S „Dėl informacijos pateikimo“ informavo, kad pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt vaizdo įrašo užsakovai yra UAB „Vertex“, įmonės kodas 120320756, kontaktinis asmuo Marius Petrauskas. Generalinė direktorė Z. Sarakienė informavo, kad aptariamos reklamos vaizdo įrašas buvo rodomas 2017 m. balandžio 26 d. -2017 m. balandžio 30 d., ir kartu pateikė aptariamos reklamos vaizdo įrašą.

2. UAB „Vertex“ Flirtas.lt vykdantysis direktorius Audrius Vrubliauskas 2017 m. gegužės 5 d. rašte Nr. 29 „Dėl informacijos pateikimo“ informavo, kad aptariamos reklamos užsakovas yra UAB „Vertex“, o už reklamą visiškai atsakingas yra rinkodaros specialistas Marius Petrauskas, kuris aptariamą reklamą sukūrė ir nurodė ją rodyti (M. Petrausko paaiškinimas pateiktas kartu su UAB „Vertex“ raštu). UAB „Vertex“ Flirtas.lt vykdantysis direktorius A. Vrubliauskas informavo, kad pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklama buvo rodoma 2017 m. balandžio 26 d. -2017 m. balandžio 30 d. per LNK, BTV, Info TV ir TV1 televizijų kanalus, o šia reklama buvo siekiama pristatyti pažinčių interneto svetainę televizijos žiūrovams bei paskatinti juos registruotis minėtoje pažinčių interneto svetainėje. A. Vrubliauskas paaiškina, kad aptariama reklama yra skirta 18-24 metų amžiaus moterims ir merginoms.

3. UAB „Vertex“ rinkodaros specialistas M. Petrauskas paaiškino (paaiškiniame nėra nurodyta data, tik nurodyta, kad tai yra priedas Nr.1 prie UAB „Vertex“ 2017 m. gegužės 5 d. rašto Nr. 29), kad aptariama reklama jis siekė atkreipti žiūrovų dėmesį ir paskatinti diskusiją apie tai, ko nori moterys. M. Petrauskas teigia, kad nenumanęs, jog vyrai išsižeis dėl to, jog nevertinami jų kasdieniai rūpesčiai ir kad

neatsižvelgiama į jų norus. Pasak M Petrausko, pažinčių interneto svetainės gyvuoja, jei jose registruojasi moterys, esą jei moterys nustos registruotis, pažinčių interneto svetainė ilgai negyvuos ir toks yra rinkos dėsnis. Todėl, M. Petrausko teigimu, reklamą jis kūrė jaunoms moterims. M. Petrauskas atsiprašo, kad reklamoje neskyrė deramo dėmesio vyrų interesams.

UAB „Vertex“ rinkodaros specialistas, atsakydamas į pasiteiravimą dėl žodžių junginio „ir mane patvarkytų“, 2017 m. gegužės 5 d. elektroniniu paštu paaiškino, kad mergina, išstardama frazę „turėčiau vyrą – jis viską patvarkytų“, pasako, kad vyras pataisytų anksčiau sugedusius daiktus ir pagerintų merginos buitį, „įskaitant jos fizinę bei psichologinę gerovę“, o vėliau, išstardama frazę „mane irgi“, būtent tai ir patvirtina. M. Petrauskas atsiprašo, kad neapdairi frazė pateko į televizijos eterį.

4. UAB „Vertex“ rinkodaros specialistas M. Petrauskas 2017 m. gegužės 18 d. elektroniniu paštu laima.vengale@lygybe.lt pateikė šiuos dokumentus:

4.1 UAB „Vertex“ direktoriaus Ernesto Petkevičiaus 2017 m. gegužės 18 d. raštą Nr. 30 „Pranešimas“, adresuotą Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai, kuriame informuojama, kad „A. Vrubliauskas yra Flirtas.lt vykdytysis direktorius. Asmens pareigos apibrėžia jo atskaitomybės sritį UAB „Vertex“ - Flirtas.lt projekto administravimą ir vystymą įskaitant, tačiau neapsiribojant, UAB „Vertex“ atstovavimą visais klausimais, susijusiais su Flirtas.lt projektu“ (kalba netaisyta).

4.2. UAB „Vertex“ direktoriaus E. Petkevičiaus 2016 m. balandžio 19 d. „Įgaliojimas atstovauti įmonei“, pagal kurį M. Petrauskas (nurodytas asmens kodas) įgaliojamas vykdyti ryšių su visuomene bei žiniasklaida veiklą ir kurti, organizuoti bei skelbti pažinčių interneto svetainės Flirtas.lt reklaminę medžiagą, įskaitant, bet neapsiribojant reklamas televizijoje, radijuje bei socialinėje žiniasklaidoje, ir atstovauti UAB „Vertex“ bendraujant su žiniasklaida ir kitomis suinteresuotomis šalimis apie Flirtas.lt veiklą, įskaitant, bet neapsiribojant, komentavimą apie atliktus tyrimus, pažinčių svetainės naujienas, rinkos tendencijas ir kitą Flirtas.lt vardu platintą informaciją. Įgaliojimas galioja nuo 2016-04-19 iki 2018-04-19.

5. Peržiūrėjus UAB „Vertex“ užsakymu sukurtą pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt vaizdo reklamą, buvo nustatyta, kad reklamoje mergina teigia „reikia pakeisti padangas, kompą pataisyti, ir čiaupas laša, turėčiau vyrą, tai jis viską patvarkytų, mane irgi. Užsiregistruosiu flirtas.lt, mačiau gerų yra...“ (tekstas netaisytas). Vaizdo reklamoje lygiagrečiai merginos ištariamais žodžiams baltame lape atsiranda žodžiai: „kompas“, čiaupas, ir apatinėje eilutėje atsiranda užrašas: „aš“ (momentinė ekrano kopija išsaugota).

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar UAB „Vertex“ užsakymu sukurta ir publikuota pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt vaizdo reklama, kurioje mergina teigia „reikia pakeisti padangas, kompa pataisyti, ir čiaupas laša, turėčiau vyrą, tai jis viską patvarkytų, mane irgi. Užsiregistruosiu flirtas.lt, mačiau gerų yra...“ (kalba netaisyta) nepažeidžia Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 2 p., įpareigojančio prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus, suteikiant vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuojant, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą. Taigi buvo atliekamas tyrimas dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu vartotojų teisių apsaugos srityje.

2. Pažymėtina, kad Jungtinių Tautų Konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo prieš moteris 5 str. a) p. įpareigoja valstybes dalyves (Lietuva yra ratifikavusi šią Konvenciją, todėl yra valstybė, dalyvaujanti jos nuostatų įgyvendinime) imtis visų reikiamų priemonių, siekiant pakeisti socialinius ir kultūrinius vyrų ir moterų elgesio modelius, kad išnyktų prietarai, papročiai ir visokia kitokia praktika, pagrįsta vienos lyties nepilnavertiškumo ar pranašumo idėja arba stereotipišku vyrų ir moterų vaidmeniu. Visuomenės informavimo priemonėse, viešojoje erdvėje skleidžiama informacija apie parduodamas prekes ir siūlomas įsigyti paslaugas, kurioje reklamos užsakovai ir kūrėjai dažniausiai linkę vaizduoti fiziškai patrauklią jauną moterį, verbaline bei neverbaline kalba demonstruojančią intelekto stygių, formuoja visuomenėje atitinkamus sociokultūrinius moters elgesio modelius, pagal kuriuos vyrams suteikiamas fizinis bei intelektinis pranašumas, o moterims, priešingai nei vyrams, dažniausiai priskiriamas pažeidžiamas, itin seksualizuotas, priklausomas nuo vyro poreikių, moters vaidmuo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Europos Tarybos ir valstybių narių vyriausybių atstovų, posėdžiavusių Taryboje 1995 m. spalio 5 d. rezoliucijos Nr. 95/C 296/06 „Dėl moterų ir vyrų įvaizdžio reklamoje ir žiniasklaidoje“ (toliau – Rezoliucija) 2 p. nustatyta, kad lyčių stereotipai reklamoje ir žiniasklaidoje yra vienas iš nelygybės veiksnių, darančių įtaką požiūriui į moterų ir vyrų lygybę, kad tai pabrėžia lygybės visose visuomeninio gyvenimo srityse skatinimo svarbą. Tos pačios Rezoliucijos 4 p. nurodoma, kad reklama ir žiniasklaida neturi menkinti pagarbos žmogaus orumui, jose neturi būti diskriminacijos dėl lyties. Rezoliucijos II sk. 2.7 p. b) papunktyje šalys narės ir atsakingos kompetentingos institucijos, atsižvelgiant į nacionalinius įstatymus ir praktiką, yra raginamos skatinti reklamos agentūras ir visuomenės informavimo priemones viešinti pripažinimą neigiamų padarinių, atsirandančių dėl stereotipinio lyties vaizdavimo ir darančių įtaką fizinei ir psichinei visuomenės sveikatai, o ypač jauniems žmonėms.

Europos Parlamento 2008 m. rugsėjo 3 d. rezoliucijos dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei (2008/2038(INI)) H) p. pažymima, kad lyčių diskriminacija žiniasklaidoje vis dar labai dažna ir lyčių stereotipų formavimas reklamoje ir žiniasklaidoje gali būti vertinamas kaip šios diskriminacijos

dalis. Šios rezoliucijos 19 p. ragina valstybes nares tinkamomis priemonėmis garantuoti, kad rinkodara ir reklama užtikrintų pagarbą žmogaus orumui ir asmens vientisumui ir nebūtų nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminuojanti, nekurstytų neapykantos dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos ir kad joje nebūtų medžiagos, kurioje, sprendžiant pagal šias sąvokas, skatinamas arba giriamas smurtas prieš moteris arba jam pritariama.

Europos Parlamento 2013 m. kovo 12 d. rezoliucijos dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES (2012/2116(INI)) j) p. pažymima, kad su diskriminacija dėl lyties toliau dažnai susiduriama žiniasklaidoje, komunikacijoje ir reklamoje ir todėl lyčių stereotipai dar lengviau plinta ypač vaizduojant moterį kaip sekso objektą ir taip siekiant skatinti pardavimą. Minėtos Europos Parlamento 2013 m. kovo 12 d. rezoliucijos dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES (2012/2116(INI)) 9 p. pabrėžiama, kad reklamose dažnai siunčiamas įvairiais lyčių stereotipais pagrįstas diskriminacinis ir (arba) orumą žeminantis signalas, trikdomas lyčių lygybės strategijų įgyvendinimas ir todėl raginama Komisija, valstybės narės, pilietinė visuomenė ir reklamos savireguliacijos įstaigos tvirtai bendradarbiauti, siekiant kovoti su tokia praktika, pirmiausia naudojant veiksmingas priemones, kuriomis būtų užtikrinta pagarba žmogaus orumui, taip pat sąžininga rinkodara ir reklama.

3. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 39 str. 1 d. nustatyta, kad reklamoje, komerciniuose audiovizualiniuose pranešimuose draudžiama skelbti informaciją, kurioje žeminamas žmogaus orumas, diskriminuojama ar skatinama diskriminuoti dėl rasės, lyties, seksualinės orientacijos ar etninės kilmės, tautybės, pilietybės, religijos arba tikėjimo, negalios, amžiaus, taip pat neturi būti įžeidžiami religiniai jausmai ar politiniai įsitikinimai, skatinamas sveikatai ar saugai pavojingas elgesys, taip pat aplinkos apsaugai ypač žalingas elgesys. Visuomenės informavimo įstatymo 2 str. 56 p. reklama apibrėžiama bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis reklamos užsakovo interesais arba savireklamos tikslais skleidžiama informacija, išskyrus televizijos reklamą, apie asmens ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos reklamos įstatymo 4 str. 2 d. 3 p. taip pat nustatyti tam tikri apribojimai, draudžiantys diskriminavimą dėl lyties reklamai ir įtvirtinta, kokia reklama yra draudžiama, t.y. jeigu reklamoje kurstoma tautinė, rasinė, religinė, lyčių ar socialinė neapykanta ir diskriminacija, taip pat šmeižiama ar dezinformuojama. Reklamos įstatymo 2 str. 1 d. 8 p. reklama apibrėžiama bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

4. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 2 p. įpareigoja prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus, suteikiant vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuojant, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą. To paties įstatymo 13 str. 2 p. nustato, kad prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai pripažįstami pažeidžiančiais moterų ir vyrų lygias teises, jeigu informuojant apie gaminius, prekes ir paslaugas arba reklamuojant jas, formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą, taip pat vartotojai diskriminuojami dėl jų lyties. Atkreiptinas dėmesys, kad Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 str. 2 p. susiaurina šio įstatymo 7 str. 2 p. įtvirtintos pareigos vykdymą ir pažeidimu įvardija formavimą visuomenės nuostatų, kad viena lytis pranašesnė už kitą, taip pat vartotojų diskriminavimą dėl jų lyties.

5. Vertinant aptariamą pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamą dėl atitikimo Visuomenės informavimo įstatyme bei Reklamos įstatyme įtvirtintoms reklamos apibrėžtims, būtina pažymėti, kad UAB „Vertex“ viešinamos pažinčių paslaugos reklaminiame vaizdo siužete atitinka minėtuose įstatymuose nustatytus reklamos apibrėžties sudėtinius elementus, net vaizdo siužete skleidžiama informacija apie www.flirtas.lt bei skatinama naudotis pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt teikiamomis paslaugomis.

Pažinčių svetainės reklaminiame vaizdo siužete būtina išskirti verbalinį ir vizualinį aspektus.

Aptariant verbalinį aspektą, būtina pastebėti, kad objektyviai reklaminiame vaizdo siužete ilgaplaukė mergina užrašuose žymisi pieštuku pastabas ir susimąsčiusi taria žodžius „reikia pakeisti padangas, kompą pataisyti, ir čiaupas laša, turėčiau vyrą, tai jis viską patvarkytų, mane irgi. Užsiregistruosiu flirtas.lt, mačiau gerų yra...“ (kalba netaisyta). Merginos išarta frazė „mane irgi“ yra tąsa sakinio, kuriame vardinami daiktai, kuriuos esą surastasis pažinčių svetainėje vyras galėtų suremontuoti („patvarkyti“). Atkreiptinas dėmesys, kad tas pats veiksmažodis „patvarkyti“ yra siejamas tiek su buitės reikmenų, tai yra padangų, kompiuterio ir čiaupo patvarkymu, tiek ir su merginos patvarkymu. Dabartinės lietuvių kalbos žodyne¹ žodis „patvarkyti“ reiškia „1. Kiek tvarkyti: truputį - patvarkysiu kambarius, pasitvarkykite, ateis svečių. 2. Duoti potvarkį, nurodymą - administracinis patvarkymas“. Taigi, vadovaujantis verbaliniu žodžio „patvarkyti“ aiškinimu, daryti išvada, kad šis žodis pagal savo loginę prasmę yra siejamas su tam tikrų veiksmų atlikimu, buitinių pareigų vykdymu, siekiant užtikrinti tvarką ir gerą administravimą. Tačiau žodis „patvarkyti“ nėra naudojamas žmogiškųjų santykių kontekste, siekiant apibūdinti tam tikrus veiksmus, kurie galėtų būti atliekami kito žmogaus atžvilgiu, norint įgyvendinti tam tikrus tikslus bei sulaukti tam tikrų rezultatų. Apskritai žodį „patvarkyti“ primityviame, buitiniame bendravime savo leksikone naudoja vyrai, nepagarbiai atsiliepdami apie merginą, su kuria turėjo lytinius

¹ Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilnius, 2000.

santykius.² Todėl žodžio „patvarkyti“ reikšmė tais atvejais, kai šis žodis naudojamas apibūdinant žmonių santykius, ypač santykius tarp moters ir vyro, turi itin neigiamą, žeminantį, menkinantį pobūdį to žmogaus, kuriam jis adresuojamas, atžvilgiu. Taigi žodis „patvarkyti“, kuris yra naudojamas pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamoje ir kuri ištaria pagrindinė šio reklaminio vaizdo siužeto herojė, įgyja moteris žeminančią, niekinančią, pagarbos žmogui stokojančią prasmę, moteris yra sudaiktinama ir priešpastatoma vyrui kaip subjektas, nesugebantis sutvarkyti savo buitės, bei tampa galimu atvirai sudaiktintų seksualinių santykių objektu. Mergina reklamos siužete tarytum deklaruoja savo priklausomumą nuo vyro, nesugebėjimą atlikti buitės darbų savarankiškai, visišką ir besąlyginį atsidavimą jam fiziškai, paklusnumą, o kartu tokiais žodžiais siunčia žinutę, kad moteris gali būti vyro seksualinių poreikių tenkinimo objektu. Taip pat būtina pastebėti, kad aptariamoms reklamoms turinys, neatsižvelgiant į tai, kad siūlomos pažinčių su vyrais ar moterimis paslaugos, apskritai yra paremtas vartotojiškais santykiais, nes moteriai reikalingas vyras ne draugystei, meilei, šiltiems intelektualinio bendravimo santykiams, bet tam tikrų buitinių darbų atlikimui, o taip pat galimam seksualinių poreikių patenkinimui.

Aptariant reklamos vizualinį aspektą, būtina pastebėti, kad vaizdo reklamoje lygiagrečiai merginos ištariamais žodžiams baltame lape rodomi žodžiai: „padangos, kompas, čiaupas ir apatinėje eilutėje atsiranda užrašas „aš☹““. Svarbu pažymėti, kad mergina yra gretinama su buitinais reikmenimis ir tokiomis vaizdo priemonėmis aptariamoje reklamoje tiesiogiai deklaruojama, kad daiktai bei žmogus yra tapatinami, tai yra mergina šiuo atveju atsiduria buitinių reikmenų, kuriuos remontuoti („patvarkyti ir merginą“) turėtų pažinčių interneto svetainėje surastas vyras, sąrašo paskutinėje eilutėje.

Todėl darytina išvada, kad aptariamoje pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamoje verbalinėmis bei vaizdo priemonėmis, vulgariai ir brutaliai konstruojamas stereotipas apie tai, kad moteris yra nesavarankiška, neveikli, naivi, nuo vyro priklausoma visuomenės narė, kuri be kita ko, siūlo save kaip prekę galimam vyrui, kuris vaizdo siužete vartojama kalba „patvarkytų“ jos buitį bei ją taip pat. Dėl tokio primityvaus, sudaiktinto moters vaizdavimo ji yra neabejotinai niekinama ir žeminama. Todėl galima konstatuoti, kad aptariamoje pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamoje formuojamos nuostatos, kad moteris dėl savo lyties yra mažiau vertinga ir pranaši nei vyrai. Svarbu pažymėti, kad sudaiktintas moters vaizdavimas prekių ir paslaugų reklamoje skatina lyčių nelygybę visuomenėje, formuoja menkinantį, nepagarbų požiūrį į moterį, o tuo pačiu sudaro prielaidas nevienodam moterų ir vyrų traktavimui ekonominiame, politiniame gyvenime, švietimo ir ugdymo srityse. Vadovaujantis Europos

² Interneto prieiga: <http://www.delfi.lt/news/daily/crime/zagintojas-pribloske-teisejus-kai-atsisakiau-pamyleti-mergina-ji-pasitenkino-morka.d?id=53418759>; <http://lietuvsdiena.lytas.lt/-11432218061142006272-d-katkus-chami%C5%A1kumas-kyla-i%C5%A1-kvailo-vienadienio-intereso.htm>

Tarybos ir Europos Parlamento priimtomis jau minėtomis rezoliucijomis, reglamentuojančiomis moterų ir vyrų įvaizdžius žiniasklaidoje ir reklamoje, lyčių stereotipai – viena iš diskriminacijos dėl lyties ištakų bei esminė kliūtis, siekiant moterų ir vyrų lygybės, nes stereotipai įtvirtina išankstines nuostatas, priskiriančias moterims ir vyrams tradicinius, nekintančius ir gyvenimo realijų neatspindinčius vaidmenis visuomenėje.

Darytina išvada, kad aptariama UAB „Vertex“ užsakymu sukurta ir publikuota pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklama prieštarauja Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 2 p., įpareigojančiai prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus, suteikiant vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuojant, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą ir atitinka Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 str. 2 p. nustatytus moterų ir vyrų lygių teisių pažeidimo požymius, t.y., formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą, taip pat vartotojai diskriminuojami dėl jų lyties.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad pažinčių interneto svetainės www.flirtas.lt reklamos užsakovas, o kartu paslaugos teikėjas pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 str. 2 p. bei 13 str. 2 p. nuostatas yra UAB „Vertex“, vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str., Lygių galimybių įstatymo 29 str. 2 d. 6 p.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Įspėti UAB „Vertex“ direktorių E. Petkevičių dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 str. 2 p. pažeidimo.

2. Su sprendimu supažindinti UAB „Vertex“ direktorių E. Petkevičių bei pareiškėją.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė